

عنوان: اقتدار بازدارنده: گزارشی از همایش فرماندهان بلند پایه نیروی زمینی ارتش

موضوع: نیروهای مسلح

پدیدآورنده:

نشریه: همشهری،: ۸۴/۸/۲۵

اقتدار بازدارنده

انتصاب جدید فرماندهان ارتش جمهوری اسلامی ایران در اوایل مهرماه سال جاری توسط مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، فرصت تازه ای را فراهم آورد تا فرماندهان و مسئولان عمده یگان های نیروی زمینی ارتش اعم از قرارگاه ها، لشکرها و تیپ ها و پایگاههای هوا نیروز از تمامی نقاط کشور در تهران گرد هم آیند و طی روزهای پایانی هفته گذشته با نشست در ستاد فرماندهی و تجدید پیمان و میثاق با امام و مقتدای خویش، بار دیگر بر خستگی ناپذیری، سخت کوشی، اقتدار، توانمندی و آمادگی خود پای فشارند و اعلام کنند آماده اند تا از کیان این سرزمین دفاع کرده و صلابت و استواری و توانمندی خود را در میدان های رزم و مبارزه، عرصه های فن آوری و دانش روز و فرصت های پیشرفت و ترقی در حوزه تجهیزات نظامی و پدافندی و آفندی به نمایش بگذارند. گزارش پیش رو به نقطه نظرات و دیدگاه های فرماندهان عالی رتبه ارتش و موضوعات پیرامونی همایش پرداخته است که در زیر از نظراتان می گذرد.

صلابت جاودانه

هنوز پس از گذشت ۱۷ سال از پایان جنگ تحمیلی، گرد و غبار سالهای رزم و جهاد را در بر خود دارند، هنوز از نفس نایستاده و جانانه عزم دفاع از مرز و بوم کشور پهناور ایران در سر دارند، پیشکسوتان، سلحشوران، فرماندهان و دلاورمردان ارتش با گذشت چندین سال از جنگ تحمیلی همچنان در مرزهای میهن اسلامی محکم و استوار ایستاده و قامت خم نکرده اند تا هیچ بیگانه و متجاوز ذهنیت تجاوز به سرزمین شیران بیشه رزم و پیکار را در سر نداشته باشد. همایش سه روزه فرماندهان بلند پایه ارتش در تهران، فرصت و مجالی فراهم آورد تا بار دیگر مردان روزهای پیکار و نبرد گرد هم آیند و بر پایبندی به آرمان های حضرت امام(ره) و مقام معظم رهبری پای فشارند.

امیر سرتیپ حیدری معاون هماهنگ کننده نیروی زمینی ارتش هدف از برپایی همایش را بیان و ابلاغ اهداف و مأموریت های جدید و آگاهی فرماندهان از تدابیر کلی و خط مشی سلسله مراتب در جهت حرکت هدفمند، هوشیارانه و پرشتاب با به کارگیری حداکثر ظرفیت های سازمانی اعلام کرد و گفت: به منظور تحقق آرمان های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و شناخت فرماندهان از تهدیدات موجود و اتخاذ راهکارها و سیاست های دفاعی و تعامل و هماهنگی بین فرماندهان یگان ها برای مقابله با تهدیدات احتمالی عنوان کرد.

واقعیت این است در طول ۸ سال جنگ تحمیلی ۳۷۲ عملیات آفندی و پدافندی به وقوع پیوست که نیروی زمینی ارتش با شرکت در بیش از ۳۰۰ عملیات کوچک و بزرگ، حضوری مستمر و پررنگ در جنگ تحمیلی داشته و نقش تعیین کننده و تاثیرگذار خود بر روند عملیات مختلف و کسب پیروزی های بی شماری را به اثبات رسانده است. پس از پایان جنگ و قبول قطعنامه رزمندگان این نیرو دست از تلاش و کوشش در راستای حفظ آمادگی و امنیت داخلی برداشته و با وجود آن که ۱۷ سال از آن دوران سراسر حماسه و افتخار می گذرد، این دلاورمردان در بیش از هزار کیلومتر از نوار مرزی مناطق غرب و جنوب کشور حضور داشته و به پاسداری از تمامیت ارضی و کیان نظام مقدس جمهوری اسلامی پرداخته و می پردازند. از آنجا که مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا همواره در فرمایشاتشان خطاب به مسئولان و فرماندهان نظامی بر لزوم نگرش به علم و دانش و تخصص های پیشرفته روز و حرکت به سوی استقلال و رسیدن به خودکفایی و وضعیت مطلوب تاکید و توصیه داشته اند، نیروی زمینی ارتش با حرکت شتابان و روزافزون در مسیر قطع وابستگی و تامین نیازمندی های تجهیزاتی و سلاح ها و ادوات نظامی به پیشرفت ها و موفقیت های بزرگی دست یافته اند. این موفقیت نشان از اهتمام و جدیت کارکنان پرتوان این نیرو در دستیابی به خودکفایی دارد. ساخت، بازسازی و بهینه سازی انواع تجهیزات سبک و سنگین رزمی و غیررزمی شامل سلاح ها، انواع قطعات یدکی، خودروهای نظامی، تانک ها و نفربرها و بسیاری دیگر از پروژه ها و تحقیقات صنعتی نه تنها صرفه جویی ارزی فراوانی در هزینه ها به همراه داشته است، بلکه می توان گفت امروز از نظر تامین انواع تسلیحات و جنگ افزارها، تعمیر و نگهداری آنها هیچ نیازی به دیگر کشورها نداشته و در این مسیر تحریم بیگانگان نتوانسته لطمه ای به ما وارد سازد.

ارتش روزآمد

امروزه در میان ارتش های دنیا، ارتشی موفق تر است که به آموزش بهای بیشتری بدهد و در جهت استفاده از آن و ارتقای سطح آموزش از تمامی امکانات و ملزومات استفاده کند. نگرش به شیوه های نوین آموزش و استفاده از مراکز تحقیقاتی و صنعتی پیشرفته و به کار گرفتن استادان، نخبگان و کارشناسان خبره نظامی در ارتقای توان رزمی و دفاعی تأثیرگذار است. به روز کردن دانش نظامی کارکنان و آشنایی با آخرین آموزش های نظامی در جهان امروز نقش تعیین کننده ای در سرنوشت يك جنگ دارد.

امیر سرتیپ حسینی جانشین فرماندهی نیروی زمینی ارتش، درباره آموزش در ارتش می گوید: در گذشته و در زمان حال همواره آموزش در نزاآ از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است، اما اکنون می طلبد که توجه بیشتری را به این مهم معطوف کنیم. آموزش در اولویت بهتری قرار گرفته و از نظر تأمین بودجه و اعتبارات لازم، برنامه های آتی آموزش در مرتبه بالاتری قرار گرفته است.

در این زمینه استخدام کارکنان با مقاطع تحصیلی بالاتر، مدرنیزه کردن مراکز آموزشی و توجه خاص به استادان و هیات های علمی در آموزشگاه ها و دانشکده های نظامی، اقداماتی است که می توان آنها را در راستای توجه ویژه به بخش آموزش ارزیابی کرد.

جانشین نیروی زمینی ارتش همچنین می گوید: تغییر و تحولاتی که در رابطه با مقولات آموزشی انجام شده و یا در دست انجام است، دقیقاً متناسب با تحولات منطقه ای و جهانی از حیث تهدیدات و نگرانی های ما از بابت مسائل دفاعی کشور است. در این مورد اقدامات و مطالعات بسیار خوبی صورت گرفته و این روند همچنان ادامه دارد. امروز دیگر مراکز آموزشی، تنها به مواد و محتوای آموزشی گذشته که ثمره دوران گذشته به ویژه دوران جنگ سرد و جنگ جهانی بود، توجه ندارند، بلکه آموزش های مربوط به جنگ های اخیر منطقه و جنگ های نسل چهارمی مورد توجه قرار گرفته است. با عنایت به نیازهای امروز و جنگ های که در آینده اتفاق خواهد افتاد، استراتژی ها و راهبردهای مناسب تدوین شده و برخی آیین نامه های نظامی و عملیاتی در حال تغییر هستند.

جانشین نیروی زمینی ارتش، نیروی ایمن و اراده رزمندگان در ۸ سال دفاع مقدس را عامل مهمی در کسب پیروزی ها و ایستادگی و مقاومت در برابر دشمن می داند و با بیان این که می توان با نیروی انسانی مؤمن، متعهد و کارآمد در برابر تجهیزات مدرن نظامی و پیشرفت های تسلیحاتی دنیا ایستاد خاطر نشان کرد:

در دوران جنگ تحمیلی رزمندگان اسلام در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به ویژه نیروی زمینی، علی رغم بهره گیری از سلاح و تجهیزات قابل قبول در آن زمان بیشترین توجه و تأکید را بر نیروی انسانی شجاع، مؤمن، سلحشور، آرمانگرا و شهادت طلب داشت. امروز هم این رویکرد وجود دارد و قدرت دفاعی کشور بر پایه نیروی انسانی طراحی شده است نه ابزارمحور. بنابراین جمهوری اسلامی بیشترین اتکا را به نیروی انسانی مؤمن و فداکار و ایثارگر معطوف کرده است و بر اراده پولادمردان و زنان شهادت طلب خود استوار است. این موضوع در جامعه شناسی ایران قابل درک است و وقتی رهبر معظم انقلاب شهیدان را مظهر قدرت نظام اسلامی می دانند، این مفهوم را دارد که ما قدرت کشور را با شمارش تعداد ادوات و تجهیزات جنگی محاسبه نمی کنیم، بلکه محاسبه قدرت در نظام جمهوری اسلامی ایران بر اساس ایمان و اقتدار و صلابت سربازان جان بر کف و جوانان پرشور و مؤمن و انقلابی ایران اسلامی متصور است. این یعنی همان فرهنگ غلبه خون بر شمشیر، همان فرهنگ هیئات من الذله است، همان فرهنگی که انقلاب اسلامی را پیروز کرد و باعث غلبه و پیروزی ما در ۸ سال دفاع مقدس در مقابل دشمن شد.

ما معتقدیم که قدرت ایمان و معنویت رزمندگان اسلام و جوانان مؤمن و انقلابی بر فن آوری های مدرن روز برتری دارد.

فرماندهان در حرم امام (ره)

تجدید میثاق با آرمانهای حضرت امام (ره) (یکی از شیوه های میمون و مبارک نیروهای نظامی است که هر از گاهی برای نشان دادن پایبندی خود به آرمان های انقلاب و نظام و رهبری به حرم حضرت امام (ره) می روند.

فرماندهان ارتش از این فضای روحانی و معنوی استفاده برده و در ادامه با حضور بر سر مزار همزمان شهیدشان یاد و خاطره شهیدان و ایثارگران هشت سال دفاع مقدس را گرامی داشته و حماسه ها، ایثارگری ها و رشادت های فرماندهان، افسران، درجه داران و سربازان شهید را برای یکدیگر بازگو کردند.

بالگردهای هواپیمایی نیروی زمینی ارتش هم با گلباران بهشت زهراي تهران، فضایی مملو از عشق و دلدادگی را با عطر دل انگیز پیوند زده و جلوه ای الهی به آن بخشیدند. امیر سرتیپ نوری از فرماندهان قرارگاه های عملیاتی نیروی زمینی ارتش که حس عجیبی از حضور خود و یادآوری خاطرات ماندگار دفاع مقدس گرفته است در پاسخ به پرسش ما که آیا توانسته ایم حماسه و ایثارگری های دفاع مقدس را به

جامعه و به ویژه نسل جوان منتقل کنیم و به نظر شما چگونه باید ارزش ها را در جامعه حفظ کرد و یاد و خاطره شهدا را زنده نگهداشت. این فرمانده ارتش اسلام که بیش از ۱۷۰ ماه در مناطق عملیاتی از ابتدای جنگ تا کنون حضور داشته است - می گوید: اگر می خواهیم استقلال، آزادی، مملکت و کیان نظام مقدس را حفظ و حراست کنیم باید به ارزش های انقلاب و جنگ بها دهیم و آن را زنده نگه داریم و با برپایی گرامیداشت ها و یادبودها از مقام شامخ شهیدان و خانواده های گرانقدرشان تجلیل کنیم. جوانان را با شخصیت هایی چون صیاد شیرازی و دیگر شهیدان آشنا سازیم. میان نسل جوان جامعه و انقلاب و دفاع مقدس پیوندی عمیق و ناگسستنی ایجاد کنیم. مطمئن باشیم که توجه به ارزش ها می تواند ما را در شرایط بحرانی برای پاسداری و حراست از این مرز و بوم مصمم تر و راسخ تر کند. امیر سرتیپ محمدی یکی دیگر از فرماندهان قرارگاه های عملیاتی شخصیت معنوی و عارفانه حضرت امام (ره) هدایت و رهبری قاطعانه، فرماندهی مدیرانه و حکیمانه و شجاعت وصف ناپذیرشان را عامل اساسی پیروزی رزمندگان در ۸ سال جنگ تحمیلی دانسته و سربلندی و سرفرازی امروز ارتش، سپاه و بسیج مردمی را به برکت این فضائل امام می داند.

وحدت میان نیروهای نظامی

امیر سرلشکر عطاءالله صالحی فرمانده کل ارتش با حضور در جمع فرماندهان بلندپایه ارتش تقویت نیروی بازدارندگی را در ارتش يك اصل می داند و می گوید: چه دشمن خارجی ما را تهدید کند و چه نکند، حفظ و تقویت بازدارندگی در تمام امور در دستور کار ما است. وحدت و یکدلی بیش از پیش میان ارتش و سپاه و دیگر نیروهای مسلح و تعامل و ارتباط نزدیک و تنگاتنگ به منظور مقابله با دشمنان احتمالی همچنان سرلوحه رفتارهای نیروهای نظامی از جمله ارتش است.

او تقویت فضای معنوی و مکتبی در یگان های ارتش را ضروری می داند و تاکید می کند اگر به درجه مناسبی از ایمان و معنویت برسیم، بدون شك آمادگی رزمی را به دست خواهیم آورد. فرمانده کل ارتش ایمان و تقوای الهی را سرلوحه و مقدمه برنامه کارها و مأموریت ها در ارتش عنوان کرد و نیل به جایگاه رفیع و آمادگی روحی را زمینه ارتقای آمادگی دفاعی اعلام و بر تقویت فضای معنوی و مکتبی و توسعه و گسترش شعائر دینی در یگان های ارتش تاکید کرد. فرمانده کل ارتش تاکید کرد: یقیناً نصرت الهی اتفاق خواهد افتاد اگر در سایه ایمان و تقوای الهی با هوشیاری دشمن را بشناسیم و به امکانات و توانایی نیروی انسانی خودمان اطمینان و باور داشته باشیم. سرلشکر صالحی تقویت قدرت بازدارندگی در ارتش جمهوری اسلامی ایران را با تشکیل نیروی احتیاط و بسیج و پیوستن آن به بدنه ارتش در مواقع لزوم از برنامه ها و اهداف آتی دانست که در حال حاضر از سوی کارشناسان و نخبگان مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد. در این همایش همچنین نمایشگاه خودکفایی تجهیزات ارتباطی و رزمی و جنگ های الکترونیک که توسط متخصصان صنایع دفاعی با همکاری معاونت های تخصصی نیروی زمینی طراحی و ساخته شده افتتاح شد. در این نمایشگاه تجهیزاتی شامل انواع بی سیم ها، رادارها، سلاح ها، سیستم های دید در شب و حرارتی و سامانه های جنگ های الکترونیک و اپتوالکترونیک و لیزر در معرض بازدید قرار گرفت. گفت و گو با فرماندهان ارتش درباره ارتش حرفه ای

در حاشیه گردهمایی از فرمانده نیروی زمینی ارتش خواستیم پیرامون ارتش حرفه ای و لزوم برخورداری از يك نیروی نظامی با سازماندهی جدید و ساختار حرفه ای با توجه به نیاز روز و مقابله با بحران های احتمالی توضیح دهد. امیر سرتیپ دکتر دادر در این باره گفت: بنیه دفاعی و رزمی در يك کشور باید متناسب با تهدیدات موجود آن کشور تعریف و ساماندهی شود. در کشور ما مسلماً با توجه بحران های موجود در منطقه و تهدیداتی که متوجه کشور ما ست سرمایه گذاری و توجه به توان رزمی و دفاعی به منزله تقویت حوزه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی است و نگاه و اهتمام به امور دفاعی تأثیر بسزایی در کسب برتری و توانمندی ابعاد فوق به دنبال خواهد داشت.

امیر سرتیپ دکتر دادر اظهار داشت: نیروی نظامی در هر کشوری می تواند ابزاری کارآمد در تقویت و توان کشور و موجب دور کردن متجاوزین و دشمنان از طمع ورزیدن و طرح افکار و توطئه های شوم علیه مرز و بوم آن کشور شده و در واقع ابزاری قانونی و تکیه گاهی مطمئن در دست دولتمردان باشد. وی خاطر نشان کرد: در حال حاضر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با ساختار و سازماندهی فعلی توان دفاع در برابر هر دشمن و متجاوز را دارند.

فرمانده نیروی زمینی ارتش نقش این نیروی عظیم و مردمی را در تعیین استراتژی دفاعی و تقویت بنیه دفاعی کشور اینگونه بیان نمودند: دکترین نظامی کشور بر مبنای بازدارندگی پایه گذاری شده و سیاست های دفاعی با مد نظر قرار گرفتن و ملاحظه کشورهای دوست، دشمنان و تهدیدات بیرونی، توانمندی های داخلی، آسیب پذیری دشمنان و برجستگی های ژئوپلیتیکی کشور از طرف مسئولین اعلام شده است. نیروی زمینی ارتش در جهت تقویت بنیه دفاعی تمام تلاش و توان خود را با استفاده از منابعی همچون نیروی

انسانی مؤمن، متعهد، کارآمد و متخصص و تجهیزات مدرن و پیشرفته به کار گرفته و با ارائه آموزش های نوین نظامی و دانش روز سهم قابل توجهی در امنیت داخلی، اقتدار نظام مقدس جمهوری اسلامی و صلح و آرامش منطقه دارد همچنان که در دفاع مقدس دلاور مردان و کفرستیزان این نیرو با خلق حماسه های ماندگار در حراست و پاسداری از تمامیت ارضی نقش مؤثر و تاثیرگذاری ایفا نمودند و در تمامی عملیات ها و نبردها حضوری مستمر و مداوم داشته اند تا جایی که حضرت امام (ره) فرمودند: نیروی زمینی قهرمان که در حقیقت در تمامی حوادث نوك پیکان حملات ناجوانمردانه دشمن بوده، بحق چهره راستین و شکست ناپذیر و استوار خویش را در دفاع از مرزهای گسترده کشورمان نشان داد.

کار فرهنگی نیاز زمانه در ارتش بسیاری از افراد وقتی از ارتش می گویند و یا می شنوند بیشتر بخش نظامی گری آن را در ذهن خود برجسته می کنند اما بسیاری از صاحب نظران بر این باورند در کنار فعالیت های نظامی تقویت ابعاد فرهنگی در نیروهای نظامی اهمیت زیادی دارد. در این باره با حجت الاسلام والمسلمین بهرامی رئیس اداره عقیدتی سیاسی نیروی زمینی ارتش گفت وگو کردیم. او نظرات خود را این گونه بیان داشت: با توجه به رسالت، مأموریت و وظایف ارتش و به خصوص نیروی زمینی، این قشر بیش از بقیه به کار فرهنگی نیاز دارند. بر خورداری از ایمان قوی و انگیزه الهی در شرایط سخت و بحرانی که احتیاج به فداکاری و جانفشانی دارد نیازمند کار فرهنگی قوی می باشد، که در تمامی این سال ها سازمان عقیدتی سیاسی این وظیفه را به عهده داشته است. تقویت انگیزه شهادت طلبی و ایمان در سایه کارهای فرهنگی عمیق و حساب شده و تربیت های دینی امکان پذیر خواهد بود. اگر کار فرهنگی درست انجام شود ما شاهد ایجاد چنین روحیه هایی خواهیم بود.

حجت الاسلام بهرامی خاطر نشان می کند: عقیدتی سیاسی به لحاظ رسالت اصلی و ذاتی اش که کار فرهنگی و معنوی است از زمان تشکیل در سال ۵۸ تا کنون با برنامه ریزی های دقیق برای کارکنان پایور و وظیفه در یگان های مختلف اعم از آموزشی، عملیاتی و ستادی آموزش هایی را در کنار فعالیت های تبلیغاتی انجام داده است.

تشکیل کلاس های تفسیر و روخوانی قرآن در تمام یگان ها، تربیت مربی قرآن به جهت خودکفایی و بی نیازی از اساتید خارج از ارتش، فعالیت های گسترده فرهنگی در کوی های سازمانی و راه اندازی مجتمع های فرهنگی بخشی از فعالیت های عقیدتی سیاسی جهت بالا بردن روحیه معنوی و فرهنگی کارکنان ارتش و خانواده های آنان است که اینها علیرغم محدودیت های موجود انجام می شود. رئیس اداره عقیدتی سیاسی نیروی زمینی ارتش می افزاید: در مجموع با این فعالیت ها به جرات می توان گفت که وضعیت فرهنگی معنوی کارکنان ارتش به خصوص نیروی زمینی در سطح خوبی قرار دارد و هم اکنون روحیه معنوی کارکنان نیروی زمینی ارتش و خانواده های ایشان از سطح فرهنگی و معنوی جامعه و عامه مردم بالاتر است. با این همه به نظر هنوز به آنچه می خواهیم نرسیده ایم و جای کار فراوانی وجود دارد. من بخش عمده ای از این ضعف ها را ناشی از محدودیت ها و کمبودها می دانم. البته فرماندهان و مسئولان ارتش در این سال ها همکاری بسیار خوبی با ما داشتند اما عقیدتی سیاسی نیاز به پشتیبانی بیشتر و از لحاظ امکانات چشم به ارتش دارد که امکانات بیشتری تخصیص داده شود و امیدواریم با همت و مساعدت فرماندهان عزیز شاهد شکوفایی و تقویت فعالیت های فرهنگی در یگان ها و کوی های سازمانی باشیم چرا که الان بهترین زمان برای پرداختن به امور فرهنگی است و ما نیز در اداره عقیدتی سیاسی نیروی زمینی آماده ایم تا بیش از پیش در این مسیر ارزشمند حرکت نماییم.

او در خصوص نقش حضرت امام (ره) در هدایت جنگ و هماهنگی بین نیروها می گوید: حضرت امام (ره) يك شخصیت استثنایی بودند که به دلیل برخورداری از ویژگی ها و برجستگی های خاص نفوذ و محبوبیت عجیبی در بین مردم و به خصوص نظامیان داشتند. عوامل مهمی در این موضوع دخیل بود که نمی توان تمامی آنها را برشمرد. زهد امام و اخلاصشان که جز برای خدا حرف نمی زد و فرمان نمی داد، صداقتشان که صادقانه با مردم برخورد می کرد و شجاعت ایشان از جمله این عوامل بود. با این ویژگی ها همه خودشان را ملزم می دانستند که از امام (ره) تبعیت کنند. وقتی امام (ره) می گفتند حصر آبادان باید شکسته شود همه به دنبال این بودند این فرمان را اجرا کنند نه اینکه ایشان را منصرف کنند البته امام (ره) خیلی هنرمندانه عمل می کردند به موقع تقدیر می کردند و به موقع نهیب می زدند. با اختلاف شدید مخالف بودند و اگر شائبه اختلاف به وجود می آمد سریعاً نصیحت و برخورد می کردند.

رئیس اداره عقیدتی سیاسی نیروی زمینی گفت: مهمترین ویژگی امام (ره) در هدایت جنگ، توانایی منحصربفرد ایشان در ایجاد هماهنگی میان نیروهای مختلف درگیر در جنگ بود. نیروها چه ارتش و چه سپاه به خصوص در راس، فرماندهان شان دوستانه و محبت آمیز با هماهنگی کامل برنامه ریزی می کردند و این هماهنگی به برکت وجود امام به دست آمده بود. از ویژگی های ارزشمند در دفاع ما این بود که هیچ گونه اختلاف حاد و جریان سازی را میان نیروها شاهد نبودیم. همین هماهنگی و وحدت بود که هر چه از

جنگ مي گذشت جريان نبرد به نفع نيروهاي ما پيش مي رفت و ما كم كم تمام سرزمينمان را از لوث وجود دشمن زبون پاك كرديم. اينها همه به برکت وجود امام(ره) به دست آمد.